

מפ"צ מענקי מחקר פורצי דרך
منح الأبحاث الرائدة
The Breakthrough Research Grants

הקרן הלאומית למדע
المؤسسة الإسرائيلية للعلوم
Israel Science Foundation

עיקרי תכנית מפ"צ

ההנחיות המלאות להגשה לתכנית מפ"צ יפורסמו עם פתיחת האתר למחזור ההגשות הקרוב בתחילת ספטמבר 2021

1. מידע כללי

- 1.1. מבוא: תכנית מענקי מחקר פורצי דרך (מפ"צ) הינה תכנית חדשה וייחודית המיועדת לתמוך במחקר איכותי במיוחד, המוגדר "פורץ דרך", בכל תחומי הדעת. מטרת תכנית המענקים החדשה היא לספק תמיכה בהיקף רחב למחקר איכותי במיוחד שהינו בעל סיכון גבוה/ תועלת גבוהה (high risk/high gain), המצריך מימון גדול משמעותית ושאינו ניתן להשגה באמצעות מענק המחקר האישי הרגיל. מדובר בתכנית נוספת שעתידה לספק משאבים שבדרך כלל אינם זמינים במערכת המענקים בישראל, ומיועדים למספר מצומצם ונבחר של חוקרים ראשיים אשר הגיעו לשלב בקריירה שבו נדרש תזרים מימון גדול להשגת יעדיהם. חשוב לציין שתכנית מפ"צ אינה מחליפה ואינה מצמצמת את תכנית מענקי המחקר האישיים שהייתה ונותרה תוכנית הדגל של המחקר האקדמי בישראל.
- 1.2. התכנית מיועדת לתמוך בצורה משמעותית במספר קטן של חוקרים אשר יוכיחו מחויבות עמוקה ומקיפה למחקר המוצע, הכוללת בין השאר השקעת זמן ומשאבים קיימים בהיקף נרחב ויוצא דופן.
- 1.3. **על המחקר לעמוד באמות מידה הבאות, אשר יהוו קריטריונים להערכת החוקר והצעת המחקר:**
 - 1.3.1. **1.3.1.1. בחינת הישגי העבר המחקריים של החוקר ב-10 השנים האחרונות במוסד מחקר:**
 - רשימת פרסומים הכוללת מאמרים פורצי דרך או בעלי תרומות משמעותיות
 - הזמנות להרצות בכנסים בינלאומיים
 - מענקי מחקר תחרותיים
 - תרומות ייחודיות לתחום המחקר
 - 1.3.1.2. האם החוקר הפגין יכולות לביצוע מחקר פורץ דרך בעבר והאם יכולות אלו עדיין תקפות?
 - 1.3.1.3. האם החוקר מפגין מובילות בולטת לקידום והכשרת מדענים צעירים?
- 1.3.2. **1.3.2.1. הצעת המחקר:**
 - 1.3.2.1. לאילו אתגרים מתייחס המחקר?
 - 1.3.2.2. עד כמה הצעת המחקר הינה בעלת סיכון גבוה – תועלת גבוהה?
 - 1.3.2.3. עד כמה שיטות המחקר המוצעות חדשניות ויוצאות דופן ומאפשרות היתכנות להשגת מטרות המחקר?
 - 1.3.2.4. האם יש לחוקר את המומחיות המחקרית והיכולות בכדי לבצע את המחקר?

1.4. הערכת הבקשה נעשית על פי שיפוט של ועדות מקצועיות. בשלב הראשון יעשה סינון לקביעת התאמה לתכנית, אשר יתבצע ע"י ועדה שתכלול חוקרים מהארץ ומחו"ל. בקשות שיעברו לשלב השני יישלחו גם לסיקור חיצוני. הנהלת הקרן או הוועדה המקצועית רשאים לדחות בקשה בשלבי השיפוט השונים מנימוקים מדעיים או אדמיניסטרטיביים או על בסיס של חוסר התאמה לתכנית.

חֶרֶן; בחירת הבקשות הזוכות היא על בסיס תחרותי ומצוינות מדעית. גיל- מין והשתייכות המוסדית של החוקר אינם מחוויים קריטריון להערכת הצעת המחקר

2. זכאות להגשת בקשות

2.1. זכאות אישית

- 2.1.1. החוקרים המגישים חייבים להיות בעלי ותק מחקרי של לפחות 10 שנים כחוקרים ראשיים (PI).
- 2.1.2. **רשאים להגיש בקשות** חוקרים בארץ בעלי תואר PhD או MD המועסקים לפחות ב-50% משרה במוסד המוכר כזכאי להגיש לקרן (ר' סעיף 2.2 להלן) שיש להם הרשאה, יכולת והאמצעים הנחוצים להוביל מחקר מדעי באופן עצמאי לאורך כל תקופת המענק. נכללים בקטגוריה זו:
 - חברים בסגל האקדמי הבכיר במוסדות להשכלה גבוהה, המוכרים על-ידי המועצה להשכלה גבוהה (מלי"ג) ו/או מתוקצבים על-ידי ות"ת, או חוקרים שיהיו בעלי מינוי אקדמי כנ"ל במשך כל תקופת המחקר.
 - חוקרים ממוסדות שאינם מוסדות להשכלה גבוהה, ובתנאי שהמוסד עומד בתנאים המפורטים בסעיף 2.2, אשר להם מינוי קבוע במוסד או חוקרים שיהיו בעלי מינוי כזה במשך כל תקופת המחקר.
- 2.1.3. חברי המועצה וחברי ההנהלה האקדמית של הקרן אינם רשאים להגיש לקרן בקשות למענקי מחקר בתקופת כהונתם.
- 2.1.4. במקרים חריגים על המוסד להגיש לקרן פניה מנומקת בבקשה לקבלת אישור מיוחד. פניות יש לשלוח אל: israkeren@isf.org.il.

2.2. זכאות מוסדית

- 2.2.1. מוסדות אשר קיבלו אישור ספציפי שחוקריהם רשאים להגיש לתכנית זו.
- 2.2.2. מספר ההגשות מכל מוסד מוגבל. יש לפנות לרשות המחקר במוסד לקבלת אישור להגשה במסגרת תכנית זו.

3. כללי יסוד של התכנית

- 3.1. בהגשת הבקשה מקבלים החוקר/ים על עצמם את הנחיות הקרן ודרכי שיפוט.
- 3.2. המענק יינתן למחקר שיתבצע בארץ ובתיאום עם רשות המחקר/המוסד בו מועסק/ים החוקר/ים.
- 3.3. החוקר/ים מתחייבים להשיג את כל האישורים הנדרשים לביצוע המחקר ולהמציאם לקרן על פי בקשתה בכל עת.
- 3.4. הבקשה תוגש ע"י חוקר אחד בלבד.
- 3.5. הבקשה תוגש באנגלית בלבד.
- 3.6. נימוקי החלטות הסינון הראשוני אינן מועברות למגישים.
- 3.7. המענקים ניתנים לתקופה של עד חמש שנים.
- 3.8. ניתן להגיש לקרן אך ורק בקשה השונה באופן מהותי מבקשה שהוגשה ועדיין נמצאת בתהליך שיפוט/ממומנת ע"י הקרן או גוף אחר בארץ ו/או בחו"ל. בעצם הגשת בקשה לקרן, מתחייב החוקר שלא להגיש בקשה שדומה לה באופן מהותי לקרן או לגוף אחר בארץ ו/או בחו"ל במהלך אותה שנה אקדמית, או עד לסיום תהליך השיפוט בה. היה והחוקר מגיש בקשות שונות שעוסקות באותו תחום דעת כללי במהלך אותה שנה אקדמית, חובה עליו לדווח על כך לקרן, לפרט ולהבהיר בקובץ המתאים את ההבדלים המהותיים בין

הבקשה המוגשת לבין הבקשות האחרות. על ההבדלים בין הבקשות להיות ברורים. בקשה שתמצא דומה למחקר שמומן או לבקשה אחרת שהוגשה תידחה.

3.9. לא יופעל מענק חדש של חוקר שלא השלים את התחייבויותיו המדעיות לגבי מענק פעיל קודם באחד ממסלולי הקרן.

3.10. ניתן להגיש בקשה לתכנית זו במקביל להגשה לתכניות אחרות של הקרן, למעט במקביל לתכנית המענקים האישיים.

חוקר בעל מענק אישי פעיל יוכל להגיש בקשה לתכנית זו בנושא שונה מהותית. אם הבקשה תאושר, יבוטל המענק האישי הפעיל. כאשר למענק האישי הפעיל שותף/ים חוקר/ים ראשי/ים נוסף/ים, יש לצרף לבקשה את הסכמתו/ם לביטול המענק, במידה והבקשה בתכנית מפ"צ תאושר.

3.11. **בקשה חוזרת** – ניתן להגיש בקשה חוזרת רק עבור בקשות שעברו את שלב הסינון הראשוני אך לא את השלב השני. לא ניתן להגיש בקשות שנדחו במסלולים אחרים של הקרן כבקשה חוזרת במסגרת תכנית זו.

3.12. **החוקרים המגישים:**

3.12.1. החוקר יקדיש לפחות 25% מזמנו לביצוע המחקר.

3.12.2. החוקר המגיש מוחזק ע"י הקרן כאחראי על המחקר.

3.13. הבקשה נשפטת על פי המתכונת בה הוגשה לקרן; לכן, מימונה מותנה בכך שלא נעשה בה שינוי כלשהו לאחר אישור המימון.

3.14. הקרן עשויה לשלוח את הבקשה (או חלקה) לגורמים חיצוניים, שאינם קשורים לתהליך השיפוט, הפונים לקרן כמממנים פוטנציאליים. בכל מקרה, העברת הבקשה כני"ל תעשה כנגד התחייבות הגורם החיצוני לשמור על סודיות המידע.

3.15. לקרן אין ענין ועמדה בכל הקשור לקניין רוחני ולתמלוגים הנובעים מתוצרי המחקרים הממומנים.

3.16. בקשות עם השלכות יישומיות תתקבלנה רק אם הן בשלב הבסיסי של המחקר, אך לא בשלב הפיתוח. ניתן לכלול בקשות בעלות אופי תרגומי (מחקר מדעי המהווה המשך למחקר הבסיסי, והמאופיין בהיותו מונע על-ידי כוונה להגדיל את הסבירות ליישום הידע שנרכש במהלך המחקר הבסיסי).

3.17. אין להגיש בקשות שמטרתן העיקרית היא ביצוע סקרים או תכניות בעלות אופי דסקריפטיבי, פרסום ממצאים בלבד, הכנת מאגרי מידע, הוצאת ספרים, עבודות עריכה ותרגום.

3.18. במחקרים הממומנים על-ידי הקרן והכוללים הקמת מאגר נתונים כפועל יוצא של מטרות המחקר, על החוקר להעמיד מאגר נתונים זה לרשות הקהילה המדעית, וליידע את הקרן היכן ניתן למצוא נתונים אלה (פרטים שיכללו בדו"ח המדעי הסופי).

3.19. כל חריגה מכללים אלה טעונה אישור מראש ובכתב מהקרן.

4. תקציב הבקשה

4.1. במחזור הנוכחי יוענקו עד עשרה מענקים בהיקף תקציבי של עד 800,000 ₪ לשנה למענק (הסכום כולל 17% תקורה למוסדות).

4.2. במהלך תהליך השיפוט תיבחן ההלימה שבין תכנית העבודה המוגשת לבין התקציב המבוקש.

4.3. על החוקרים לבקש את הסכום הריאלי הדרוש לביצוע המחקר ולנמק את סעיפי התקציב הדרושים.

4.4. ניתן לכלול בבקשה תקציב עבור ציוד ייעודי בגובה של עד 50% מהסכום הכולל של הבקשה.

4.5. יתר סעיפי התקציב המותרים הם בדומה למקובל במענקי המחקר האישיים.

5. מדעי:

5.1. על החוקר המגיש להתייחס להתאמתו ולהתאמת תכנית המחקר לתכנית מפ"צ, ובכלל זה לכל אחת מהשאלות הבאות (עד שני עמודים):

5.1.1. מה את/ה מנסה לעשות במחקר? פרטי את מטרות המחקר בשפה פשוטה ללא מונחים מקצועיים.

5.1.2. כיצד זה נעשה כיום ומהן המגבלות הנוכחיות?

5.1.3. מה החידוש בגישתך ומדוע לדעתך היא תצליח?

- 5.1.4. למי איכפת? במידה והמחקר יצליח לאיזה שינוי יגרום?
- 5.1.5. מהם הסיכונים והתועלות?
- 5.1.6. האם בשלב זה של הקריירה שלי אני חוקר/ת המתאים/ה לתחרות ברמה בינלאומית בתחום זה?
- 5.1.7. מדוע הצעת המחקר שלי מצריכה מימון כספי כה משמעותי?
- 5.1.8. מדוע אני האדם הנכון ביותר לביצוע המחקר?
- 5.2. **תכנית המחקר (Research Program)**: עד 15 עמודי A4 עבור סעיף זה וכולל תרשימים יחד. התכנית תכלול את הסעיפים שלהלן, על פי סדר זה:
- 5.2.1. רקע מדעי - **Scientific background** - כולל סקירה על מצב המחקר בנושא המוצע. במחקרים במדעי הרוח שהם מקטע של תכנית ארוכת טווח יותר (כמו למשל מפעל המקרא) תיאור הרקע צריך להתייחס לתכנית הרחבה כולה.
- 5.2.2. מטרת המחקר וחשיבותו - **Research objectives & expected significance**
- 5.2.3. **Detailed description of the proposed research** - תיאור מפורט של המחקר המוצע ובו:
- 5.2.3.1. **Working hypothesis** - היפותזת העבודה
- 5.2.3.2. **Research design & methods** - תכנית ושיטות עבודה - בחלק זה יש להתייחס גם לאישורי הרשויות הנדרשים לביצוע המחקר. כאשר הבקשה מוגשת בתחום מדעי הרוח, יש לציין את רמת השליטה בשפות החיוניות למחקר.
- 5.2.3.3. **Preliminary results** – תוצאות מקדמיות
- 5.2.3.4. התנאים העומדים לרשות החוקר לביצוע המחקר (פירוט כח אדם ותשתיות – כולל נגישות וזמינות).
- 5.2.3.5. הקרן ממליצה להתייחס בתכנית המחקר לתוצאות (expected results) ומכשלות (pitfalls) צפויות. וכן להצעת אלטרנטיבות לגישות ולשיטות למקרה שהשיטה/הניסוי המוצעים לא יעבדו כצפוי.
- 5.3. על החוקר המגיש לפרט את הנקודות הבאות בהתייחס ל- 10 השנים האחרונות בלבד (עד שני עמודים):
- 5.3.1. 10 פרסומים כמחבר ראשי (כולל מספר הציטוטים)
- 5.3.2. הרצאות מוזמנות וארגון כינוסים בינלאומיים (יש לציין באיזו מסגרת, מיקום ותאריך)
- 5.3.3. הנחיית חוקרים צעירים מצטיינים (יש לציין שם המונחה, תאריך קבלת הדוקטורט, פעילותו העכשווית)
- 5.3.4. הישגים עיקריים, חדשנות ופריצות דרך
- 5.3.5. פרסים ומענקים
- 5.4. יתר סעיפי הבקשה בדומה לנהוג בתכניות הקרן האחרות.

ההנחיות המלאות להגשה לתכנית מפ"צ יפורסמו עם פתיחת האתר למחזור ההגשות הקרוב

בתחילת ספטמבר 2021